

SVAZ ČS. SPISOVATELŮ

POBOČKA V OSTRAVĚ 1, TYRŠOVA 9

Telefon 204 75

V Ostravě dne 16. června 1967.

Č. j. Šu/Ju - 275

Titl.

Svaz čs. spisovatelů
k rukám s. Špitzera

Národní tř. 11
P r a h a 1

Vážení soudruzi !

V příleže Vám posíláme přepsaný stenografický zápis z aktivu spisovatelů ostravské pobočky SČSS ze dne 8. června t.r. Prosíme Vás však, abyste omluvili, že se nám zápis nepodařilo zajistit tak, aby měl odpovídající úroveň. Jelikož je v Ostravě velký nedostatek stenografek, podařilo se nám po velikém úsilí zajistit pouze jednu a navíc z ekonomického úseku, což se behužel neobešlo bez četných omylů a chyb v záznamu. Protože by trvale neúměrně dlouho, kdyby každý z diskutujících svá slova opravil, nezbyvá nám, než zápis poslat v tomto stavu / opravy provedli vlastně jen s. Bublík a Šuleř / a doufat ve Vaše pochopení, s jakým si nedostatky opravíte. I tak však věříme, že v zásadě postihuje zápis charakter jednotlivých příspěvků a atmosféru diskuse.

Návrhy pro předsjezdovou volební komisi, které vzešly z tohoto aktivu, jsme kromě toho ihned po aktivu shrnuli a poslali na SČSS zvláštním dopisem.

Se soudružským pozdravem

příloha 1

SVAZ ČS. SPISOVATELŮ	lhůty
Došlo 19 VI 1967	
Č. j. 275	
Post. 11.	
Založ.	

SVAZ ČS. SPISOVATELŮ

POBOČKA V OSTRAVĚ 1, TYRŠOVA 9

Telefon 204 75

V Ostravě dne 10. června 1967.

Č. j. Šu/Ju - 279

SVAZ ČS. SPISOVATELŮ		
D.číslo	13 VI. 1967	Lhůty
Č. j.	2717 Pril.	
Post.	Vyř. <i>o. J. Šulc</i>	
Založ.		

Titl.

Svaz čs. spisovatelů
k rukám s. J. Špitzera

Národní tř. 11
P r a h a 1

Vážení soudruzi !

Na aktivu ostravské pobočky SČSS, který se v duchu rozhodnutí ÚV SČSS konal 8. června na Hradci u Opavy, vyjadřovali se spisovatelé z ostravské pobočky také k návrhu kandidátky nového ÚV SČSS. Protože zápis z jednání není ještě přepsán, chceme Vás s konkrétními návrhy ostravské pobočky ke kandidátce seznámit již nyní tímto způsobem.

Aktiv doporučuje, aby volební komise vzala při sestavování definitivního znění kandidátky v úvahu návrh na zařazení soudruhů O. Šuleře a L. Bublíka na kandidátku členů ÚV SČSS. Aktiv navrhuje oba soudruhy pro jejich literární práci a osobní vlastnosti a i když samozřejmě chápe a uznává, že ÚV SČSS nemůže být velen systémem zastupitelským, v tomto případě vidí také záruku těsnějšího napejení ostravské pobočky na ÚV SČSS, což se zatím pouhým přizváním tajemníka pobočky O. Šuleře a představitele literatury v polském jazyce H. Jasiczka na jednání ÚV SČSS neděle.

Dále aktiv doporučuje, aby na kandidátku byl zařazen přední autor literatury pro děti B. Říha a dramatik M. Stehlík.

Konečně se ostravští spisovatelé domnívají, že by se mělo znovu jednat s nár. umělci J. Glazarevou a V. Závažou o možnostech jejich kandidatury do ÚV SČSS.

Naproti tomu - a především proto, že počet členů a kandidátů SČSS je omezen - vzešly na aktivu námitky proti kandidatuře V. Havla, M. Heluba, L. Čivrného a Fr. Vrby.

Předpokládáme, že volební komise se bude těmito návrhy, vzešlými z aktivu ostravské pobočky, odpovědně zabývat.

Další podrobnosti z jednání aktivu obsahuje zápis, který Vám zašleme do několika dnů.

Se soudružským pozdravem

dr. O. Šulc

Z á p i s

✓ z aktivu pobočky Svazu čs. spisovatelů v Ostravě, konaného 8. června 1967 ve ~~Státním~~ ~~zá~~rámku Hradec u Opavy.

Aktiv řídil soudr. Dr Š u l e ř ,
přítomni dle pres.listiny.

Soudr. Dr Š u l e ř zahájil uvítáním přítomných. Aktiv byl svolán z podnětu stranických orgánů. Původně byl míněn jako aktiv komunistů, ale rozšiřuje se na všechny členy i kandidáty Svazu spisovatelů ostravské pobočky. Na 27.-29.VI. je svolán ÚV Svazu spisovatelů 4.sjezd spisovatelů. - Zejména vítá s. Dr Šuleř hosty soudr. S e k e r u a H u b e n é h o z ÚV KSČ, tajemníka KV KSČ soudr. K o z l a a soudr. Juraje Š p i t z e r a , tajemníka Svazu spisovatelů.

- Pořad jednání: 1) Soudr. Š p i t z e r - o smyslu IV.sjezdu spisovatelů.
- 2) Soudr. S e k e r a, zást.vedoucího ideologického oddělení ÚV KSČ: Stanovisko strany k sjezdovým materiálům.
- 3) Diskuse k návrhu stanov a k zásadním ideovým, kulturním a tvůrčím otázkám ve vztahu ke sjezdu.

ad 1) Soudr. Juraj Š p i t z e r (slovensky):

Soudruh Šuleř hovořil o tom, že mně a s. Ptáčnickovi připadla úloha připravit IV.sjezd spisovatelů. Stalo se tak na zásah ÚV na podzim minulého roku a přípravy ke sjezdu se dělaly v podstatě od 1.2.t.r.

✓2
Začnu situací v Brně. Soudruzí, kteří byli přítomni, mohou potvrdit, že byla taková krizová situace, že věci vypadaly tak, že nejenže sjezd, ale vůbec ÚV nejsou praceschopné. Tehdy byla taková situace, že s. Šotla odešel z funkce druhého tajemníka a s. z funkce šéfredaktora Literárních novin a mne a Ptáčníka přesvědčili, abychom se této funkce ujali.

V čem spočívaly problémy v práci ÚV? Byly to problémy, které existují i dnes a začalo to okolo diskuse o sjezdu. Vyskytl se názor, aby se sjezd odbyl tradičním způsobem, že bude tajemnický referát - začne mezinárodní situací a ukončí trofejemi a hodnocením díla. Kdo jste byli na sjezdu, viděli jste, že diskuse šla obyčejně jině. Tento způsob nezískal si mnoho přívrženců. Pak se vyskytl názor, že by měl být sjezd organizován tak, aby vyzněly referáty -poezie, próza, drama a jednotlivé druhy literatury - ale když byla řeč o próze, odešli básníci a vždycky tam seděli jen ti, o kterých se hovořilo. Pak se vyskytl názor, aby se sjezd připravoval takovým způsobem, že by dva kritici nebo spisovatelé řekli svůj názor na českou a slovenskou literaturu - takové dva kritiky nebylo by možno najít, kteří by byli ochotni v této situaci vystoupit s osobními názory, nehledě k tomu, že všechny ostatní

způsoby - že je velmi těžké v současné situaci najít někoho, kdo by to chtěl sjednotit a vytvořit jeden pohled, který by stanovisko ÚV zpracoval.

Když byla situace taková, proběhla konzultace s členy předsednictva a došlo se k názoru, že by bylo nejlepší, kdyby odstupující ÚV zpracoval stanovisko a svůj názor na některé otázky literatury, zejména podmínky, ve kterých se rozvíjí naše literatura, že by to bylo úvodní slovo do sjezdové diskuse a mělo by mít víc charakter kulturně politický než literárně-kritický, jako v minulosti. Orgány sjezdu tento názor napsali na ideologické oddělení a po projednání se stranou strana souhlasila, aby se šlo takovou cestou, že nebude individuální referát o stanovisku odstupujícího výboru. Na tom stanovisku se pracovalo asi do polovice února, projednávalo se na předsednictvu a ÚV, celá řada spisovatelů napsala písemně své názory, které by měly být vysloveny v tomto stanovisku, nebo se osobně zúčastnila na práci na tomto stanovisku a toto stanovisko se potom projednávalo v ideologické komisi. O tom bude hovořit soudr. Šekera. ÚV jmenoval komisi, která byla zodpovědná za přípravu tohoto stanoviska. Byli v tom Seifert, Novoměstský, Kundera, já a ještě někteří - ~~Hrubý~~ a celá řada jiných. *Hrubý*

Oč šlo v tomto stanovisku? Můžete mi vyčítat, že na tomto aktivu nemáte toto stanovisko v rukou, abyste o něm mohli diskutovat. Podle našich představ to smyslem aktivu nebylo, aby nahražoval to, co má být na sjezdu. Toto stanovisko může se změnit. Shrnuje problémy, které považujeme pro rozvoj naší literatury, atmosféru a podmínky, ve kterých se literatura rozvíjí, za nejdůležitější. Vycházejí ze současné duchovní situace, politické situace, zaobíráme se myšlenkou, jaký význam má kultura v současné situaci, jaký má být její obsah, v čem může kultura konkrétně naší společnosti pomoci a v rámci kultury literatura. Hovoří se o tradicích české a slovenské literatury, zejména v období předmnichovské republiky - proto, poněvadž v tomto období progresivní česká literatura se vyznačovala mnohovrstevností od humanismu až po surrealismus a straně se podařilo soustředit širokou frontu spisovatelů, nekanonizovala se ani jedna literární tendence, ale rozhodující bylo, jestli spisovatel slouží věci demokracie a od roku 1935, či zaujímá nějaké fašistické stanovisko. Vzdor tomu, že šlo o kapitalistický stát, buržoasně demokratickou republiku, neexistovaly v tomto období síly, které si vydobily /?/ atmosféru, ve které vznikala progresivní česká literatura mezi dvěma válkami - to bylo díky revolučním silám, které si dovedly takové podmínky vybojovat.

Když hovořím o tradici a vyrovnávám se s problémem avantgardy, může být k tomu příklad z první republiky poučením. Když se hovořilo o kulturní revoluci v období, kdy existovala levá fronta, existovaly spory o otázkách kultury, ale v období fašismu existovala jednota. Tato diferenciaci v jednotě může být i pro nás poučením, pro náš současný stav, kdy došlo k diferenciaci a kdy zda chceme nebo nechceme, musíme hledat jednotný princip, který nám umožní všechny diferencované směry sjednotit. na jedné platformě, odpoví-

dající cílům naší společnosti. To je problém nejen tohoto stanoviska, ale problém budoucnosti našeho Svazu a organizační struktury.

Stanovisko zdůrazňuje angažovaný postoj, protože i to je poučení z období předmnichovské republiky. Stanovisko se hlásí k rezoluci XIII. sjezdu, vychází z něho, obírá se socialistickým charakterem české kultury, otázkami gnoseologickými a klade si otázku, zda je principem všech tendencí, které v naší literatuře existují. Docházíme k názoru, že tímto jednotícím hlediskem, které umožňuje spolužit nejrůznějších tendencí, má být socialistický humanismus. Tedy ne žádná estetická orientace, jako byl socialistický realismus, ale mravní kategorie, resp. mravně politická kategorie, sloužit svým uměním věci pokroku, věci lidstva.

V rezoluci k XIII. sjezdu se hovoří, že jde o socialistické umění, vnitřně diferencované, založené na rozvoji národní kultury, umožňující široké uplatnění tvůrčího talentu. To jsou zhruba nejvýznamnější myšlenky tohoto stanoviska, které má 15 stran a bude na sjezdu úvodem do diskuse. Toto stanovisko nemáte napřed, ale nešlo o to, hovořit na aktivech o tomto stanovisku a rozvíjet jeho myšlenky. Dostanete všechny materiály svazové dva týdny před sjezdem, abyste si je mohli prostudovat a zaujmout stanovisko. Stanovisko jsme projednali na ideologické komisi. Ta podoba, o které hovořím, je zpracována po té diskusi v ideologické komisi. O jeho změně byla rozsáhlá diskuse, kde soudruzi otevřeně kritizovali některé formulace stanoviska a vyslovovali svoje požadavky, které jsme vcelku přijali a podle usnesení ideologické komise jsme je přepracovali.

Na sjezdu se projedná především toto stanovisko. Jako druhý bod bude zpráva o činnosti. Tato zpráva o činnosti, to je ta knížka, která se vždy dává na sjezdu a má faktografický charakter.

Třetí materiál, který bude projednán, jsou stanovy, které jste dostali. To znamená, že sjezd bude mít tento program: 26.6. bude stranická skupina sjezdu, na které bude hovořit soudr. Procházka o činnosti stranické skupiny ÚV. Tato schůze souvisí s tím, s čím jsem začal, s prací ÚV, jeho praceschopností a praceneschopností. Víte dobře, že v období mezi dvěma sjezdy byla celá řada věcí, které má sjezd zpravidla vyřešit a které řeší s větším nebo menším úspěchem. Neustále se vrací otázka honorářů, autorského zákona, kde sjezd - třeba otevřeně říct - varoval před těmito opatřeními, že nejsou správná, že jsou zbytečná, že se nerespektovaly připomínky a nakonec se musely věci napravovat. Ti, kteří tehdy byli zodpovědní za uskutečnění těchto opatření, nedali si říct. V členstvu vyzrály věci tak, že ÚV nebyl schopen tyto věci prosadit, tak že ÚV byl soustavně kritizován, že tyto věci nevybaví a nedovede prosadit, že má odstoupit; a někteří členové ÚV, jako soudr.

Kohout, vystoupili z ÚV. O těchto otázkách jsme hovořili se soudruhy v ideologickém oddělení. Záleželo nám na tom, aby takové zbytečné věci se neopakovaly, neboť podlamují autoritu ÚV Svazu spisovatelů a neslouží dobrému jménu strany, Soudruzi v ideologickém oddělení nám přislíbili, že po sjezdu se vrátíme k těmto komplexním problémům. Je pravda, že nejen tyto otázky jsou předmětem kritiky ÚV - je fakt, že v posledním období byla taková situace, že ÚV nemohl rokovat, protože se nesešli členové a vysvětlili neúčast tím, že nepovažují práci v tomto orgánu za důležitou a že je celá řada problémů, které se neřeší, jak mají být řešeny. To se týkalo některých otázek tiskového dozoru, ale i vnitrosvazových, vnitrosvazového života.

Toto všechno bude obsahem toho, co bude hovořit soudr. Procházka, za co jsou odpovědní komunisté v ÚV a za co nejsou odpovědní.

27.6. by začal sjezd projevem soudr. Závady. Bude zvoleno pracovní předsednictvo, schválen program, schváleny komise návrhová a volební a schválen volební pořádek. Vypracovali jsme volební pořádek, neboť se určitě pamatujete na stranickou skupinu na III. sjezdu, kde vznikl chaos, protože nikdo nevěděl, jak se mají řešit procedurální otázky, jak se sestavuje kandidátka atd. Tento volební pořádek rovněž dostanete.

Potom bude mít soudr. Milan Kundera úvodní slovo - 20 až 30 minut, k tomuto stanovisku. Druhý den soudr. Šotola proslouví krátké vstupní slovo ke zprávě o činnosti. Soustředí se hlavně na problémy, o kterých se nejvíc diskutovalo v mezisjezdovém období, např. otázka časopisu, otázka Tváře atd. Poslední den by měl být nejvíc pracovní. Ptáčník bude mít krátké vstupní slovo ke stanovám, Pluhař zprávu revizní komise, aby odstupující ÚV dostal nebo nedostal absolutorium. Po obědě pak volby a potom sjezd přijme závěrečnou rezoluci. Stanovisko, které jsme vypracovali, se odevzdá jako diskusní materiál návrhové komisi, která bude také sledovat průběh diskuse a na základě diskuse se vypracuje závěrečná rezoluce.

Můžete posoudit, zda je sjezd připraven demokraticky nebo nedemokraticky, zda odpovídá potřebám a stavu našeho současného literárního života nebo ne. My, kteří jsme to připravovali, dávali jsme pozor, abychom se vyhnuli takovým opatřením, která nemají v demokratické společnosti místo. Některých jsme se přece jen dopustili - protože jsme nebyli usnášení schopní a přece jsme rokovali, ale byli jsme přesvědčeni, že členstvo spíše odpustí, když něco nedeřešíme, než že jsme nebyli usnášení schopní. A doufám, že to obstojí, i když jsme rokovali, když jsme nebyli usnášení schopní.

K některým problémům, které souvisí se sjezdem: Když se projednávalo naše stanovisko na ideologické komisi, došlo i k těmto problémům: Dělal se kdysi anketa u všech členů, co si myslí o Svazu, o struktuře Svazu. Ti, kdo organizovali tuto anketu, měli představu, že členové budou odpovídat, ale došlo jen nepatrné množství odpovědí. Otázka struktury a činnosti Svazu je příliš palčivá. Když hovoříme o diferenciaci teoretické polohy, potud je to v pořádku, ale když se diferenciace začne promítat do praxe, začínají těžkosti. Svaz má jistý počet členů, má jisté finanční možnosti, lépe literární fond. III. sjezd vyslovil požadavek, aby literární skupiny existovaly, aby mohly vydávat svoje časopisy. . Dodatečně vidíme, že tyto časopisy vznikly a nemůžeme je charakterizovat - český spisovatel, na Slovensku Slovenský spisovatel, v obou časopisech je redakční rada a okolo obou vznikla jista skupina spisovatelů - tak to není svazový časopis, ale skupinový časopis; skupiny ustaveny nebyly, počítali, že budou ustaveny statutem. Tato otázka není rozpracována, ale ÚV Svazu nebo nějaký orgán - když existujeme jako Sva - bude muset na základě návrhu a žádosti skupiny rozhodnout, zda skupina má existovat a má mít možnost vydávat časopis, nebo jen sborník; podle toho, jaké jsou tam talenty. Není to tak jednoduché. O tom má rozhodnout ÚV, který má zobrazit diferenciaci naší struktury. Teď máme předběžnou žádost o vydávání dalších časopisů. Konkrétně skupina Havla, Linhartová, Topol, Dvořák - velký počet lidí. V diskusi o této žádosti na ÚV se postavila otázka: Když mají dostat časopis, přijde zítra jiný, jiná a další skupina a kdy to přestane? Přestane to tam, když přestaneme mít peníze, protože naše časopisy jsou skoro všechny ztrátové, je velký všeobecný pokles tisku - pravděpodobně proto, že stoupají ceny. Plamen 10,- Světovka, Pohledy, Orientace at d., to je 100 korun. Např. Literárky mají velký pokles, velmi klesá Host a Plamen. Hovořím to v souvislosti se zakládáním nových časopisů. Kromě Literárek jsou všechny naše časopisy ztrátové.

Kde končit se zakládáním nových časopisů a jak rozhodnout spravedlivě? - Druhý probl. m jsou sborníky. Např. skupina Tvář dělá do vydavatelství sborník, má okolo 400 stran a ještě nevyšel, a už mají druhý sborník. Sborníky jsou též ztrátové, ale jsou pro vydávání literatury nevyhnutelné, tak jako jsou nevyhnutelné knížky, které někdy mohou mít masový odběr.

Apolinaire nikdy nebude mít masový odběr, ale nemůžeme si představit bez něho moderní poezii. Část Nezvalovy tvorby nikdy nebude masová, ale nikdo si nedovede představit českou poezii bez tohoto experimentu tohoto velkého básníka. Naše vydavatelství musí brát na zřetel i otázky ekonomické i potřeby literatury. Musí vydávat literaturu, z které budeme lehkou žít, potom literaturu, kterou chceme, aby lidé četli a literaturu, která má význam pro formování autora. Tyto zřetel musí vydavatelství uplatnit, protože vydavatelství nás živí - my nejsme dotovaná organizace. Do konce minulého roku jsme odváděli - odvedli jsme 18 mil. do státní pokladny. Tento rok stoupne cena papíru i polygrafického průmyslu, musíme zachovat střední bázi a musíme pracovat tak, aby to bylo v zájmu rozvoje literatury. Takový sborník, např.

konkrétně poezie, to je ohromně drahá věc. Nový výbor bude muset najít takovou cestu, abychom všechny tyto momenty měli na zřeteli a postavili se při tom správně. Otázka stojí tak: to souvisí s budoucností Svazu: Svaz má být diferencován, ale má být jednotný, to znamená zachovávat ideu a umožnit všem skupinám, aby se mohly zachovávat všechny možnosti Svazu. Jak zachováváme jednotný Svaz - musíme riskovat všechny těžkosti a spory, které z toho vyplývají. Kdybychom ho nezachovali, potom bychom ty těžkosti vůbec neměli, protože kdyby bylo státní vydavatelství, musí se řídit jak politickými zájmy, tak rentabilitou a když vyjde sborník, postaví takový propočít, že na to nevydělá. My takovým způsobem nemůžeme postupovat.

Na aktivech v Praze se vynořila otázka, že tím, že je členem Svazu, má právo publikovat nebo vydávat, ale to celkem tak není. My máme jako členové Svazu stejná práva, ale pokud jde o vydávání, musíme mít předpoklad náročnosti. To, že jsem členem Svazu, mi dává právo volit a být volen, ale ne že knížka se musí vydat, když ji napíšu. To je něco podobného jako se skupinami, že může vzniknout skupina, která je životaschopná, a mohou vzniknout truc-skupiny spisovatelů, kteří chtějí mít časopis jen proto, že ta druhá skupina má časopis.

To jsou nejaktuálnější problémy, s kterými spisovatelé žijí. Na ideologické komisi, když se formulovalo stanovisko ideologické komise k našemu stanovisku, soudruh Hendrych v závěru řekl, že by bylo dobré, aby se všechny tyto otázky promyslely a předložily nejpozději do dvou roků k projednání na celostátní konferenci, kde by se tyto problémy projednaly a vyvodily závěry, tj. hlavně struktura skupin, statut skupin a možnosti vydávání časopisů.

ad 2) Soudr. S e k e r a :

Začnu od března. Tlumočit stanovisko ideologické komise ÚV k podkladu, který uveřejnili komunisté v ÚV Svazu spisovatelů, je dost složité v tom, že toto stanovisko nemáte k ruce a za druhé, že po jednání ideologické komise se na podkladech pro sjezd dále pracovalo a většina připomínek komise se akceptovala. Myslím, že proto, že se zredukuje rezoluce nebo že se jinak staví některé otázky, proto zpravidla názory nepřestávají existovat a chtěl bych proto o některých věcech, o kterých se mluvilo v komisi, říct několik slov s vědomím, že budu ukapávat jednu do lahodné polévky.

Ideologická komise posuzovala podklady, které připravili soudruzi v ÚV Svazu spisovatelů, z takového hlediska: Mysleli jsme si, že sjezd spisovatelů jako první sjezd ideově tvůrčích svazů, který se schází po XIII. sjezdu strany, že bude znamenat pro další vývoj literatury a umění víc, než to teď vypadá. Mysleli jsme si, že komunisté

v ÚV Svazu spisovatelů budou považovat za svou povinnost k tomu gruntu ideovému, který dala kulturní rezoluce XIII. sjezdu, která byla akceptována, že pomohou straně jako ti nejповolanější posunout rezoluci dál, do konkrétní polohy, rozpracovat ji pro oblast literatury a když vezmeme v úvahu místo literatury v umění vůbec a v životě společnosti, že to bude znamenat daleko víc. Těmato očima se komise na přípravu k sjezdu a na podklady, které dostala, dívala a zde nutně muselo vzniknout určité zklamání - toto se nestalo, jen do určité míry.

Dalším měřítkem, které brala komise v úvahu, když projednávala podklady, byl sám dopis, který soudruzi z ÚV Svazu poslali ÚV, když jej seznamovali se záměrem svolat IV. sjezd, kde říkali, že smyslem IV. sjezdu bude analyzovat, hodnotit a pokusit se zhodnotit stav a úroveň české literatury, zabývat se posláním literatury a jejím vztahem, který umožňuje české a slovenské literatuře zařadit se po bok světové literatury, inspirovat v duchu rezoluce XIII. sjezdu a podnítit tvůrce literárních děl, aby svým občanským postojem a literární tvorbou stáli po boku strany v další demokratizaci našeho života.

Az dostanete materiály do ruky, některé věci v tomto smyslu se do stanoviska ÚV dostaly. Více méně bylo by správné ten závěr ideologické komise, když konstatovala, že je třeba dál na některých problémech pracovat, soustředit síly a snažit se dopracovat formulace pozitivního programu charakteru ~~sociální~~ literatury a že je třeba v nových podmínkách promyslet otázky společenského postavení a úlohy Svazu spisovatelů v současných podmínkách - Poněvadž tento sjezd tyto věci neposune příliš daleko, je nutno utvořit určité období, kdy bychom se na tyto věci soustředili a pak je postavili na konferenci Svazu.

Proč ideologická komise doporučovala svolat aktivity? Komise vycházela z toho, že sjezd spisovatelů by měl znamenat víc než debatní shromáždění, kde se sice objeví různé názory, ale kde se nedospěje ani k některým dílčím závěrům. Proto jsme doporučovali soudruhům, aby se na přípravách sjezdu nepodílel jen nějaký úzký okruh spisovatelů, ale aby pokud možno už v nějaké předsjezdové diskusi všech nebo většiny poboček Svazů se tříbily názory na některé základní otázky, aby se na sjezdu skutečně mohla shrnout určitá etapa výměny názorů, aby zde byly nějaké konkrétní výsledky. My jsme opravdu se s. Spitzerem tento námět projednávali na ideologické komisi, jak celý Svaz vtáhnout do předsjezdové přípravy. Poněvadž kromě ankety se nic takového nedělalo, vyšel námět, aby se před sjezdem sešly aktivity, kde by se mohly některé otázky projednat, aby soudruzi skutečně na sjezd nepřišli nepřipraveni.

Nebylo by ode mne správné, kdybych smlčel jednu okolnost, že na březnové stranické skupině ÚV se objevily ná-

zory, že je hloupost připravovat sjezd spisovatelů, že je to svým způsobem vyslovení jakési nedůvěry spisovatelům - jejich odpovědnosti, jejich úrovni, že když se spisovatelé svolají do Prahy, sjedou se, řeknou, co je třeba říct, někde se pak připraví rezoluce atd. ÚV jako orgán ve svém usnesení nepřijal tyto názory a souhlasil, aby se dál pokračovalo na přípravě dokumentu a aby se rozeslal. Dost se nedoceňovalo cílevědomé společné propracování otázek, které před komunisty-spisovatele postavil XIII. sjezd strany a rezoluce k dalšímu rozvoji socialistické kultury.

Pokud jde o stanovisko ideologické komise ke stanovisku ÚV Svazu spisovatelů, těžko se bude mluvit o tom, co vy neznáte. Fakt je, že ideologická komise uvítala, že se v tomto stanovisku ÚV projevuje snaha, aby hovořil naléhavou a aktuální řečí s nejširší spisovatelskou obcí v duchu socialistické angažovanosti, uznávání jednotného kritéria humanismu a demokratických ideálů a stále plnější svobody pro člověka, přičemž je třeba dbát na sociální a třídní zakotvenost těchto pojmů a jejich obsahu. Proto komise vytýká původnímu stanovisku, že nedostatečně vychází ze stranických dokumentů, zejména rezoluce XIII. sjezdu strany a závěrů únorového zasedání ÚV. Komise konstatovala, že stanovisko se přitom nesprávně ubírá cestou kompromisu, nikoliv cestou zásadního stranického postoje, založeného na progresivním úsilí strany a jeho výsledcích v životě společnosti.

Dalším pohledem, s kterým komise přišla, bylo to, že ve stanovisku zanikly vlastní otázky literatury - byly řešeny jen fragmentálně a okrajově.

Pak byly některé dílčí připomínky k samotnému pojmu kultury, který byl ve stanovisku pojat velmi úzce. Ostatní připomínky se soustředily na některé základní ideologické problémy. V původní verzi stanoviska byly některé pohledy na současný stav ve světě, některé formulace, týkající se otázek humanity atd. formulovány tak, že chtě nechtě, ale přece jen byl kapitalismus se socialismem jako dvě mocenské síly stavěny na roveň, že se ztracely vyhraněné třídní pohledy apod. Podobně bylo stanovisko zatíženo do značné míry některými pohledy na buržoazní republiku jako na "ráj svobod", předobraz demokracie - že se neviděly některé věci, že šlo o výsledky boje pokrokových sil, vedených KSČ, atd.

Jednu věc ideologická komise zdůraznila, a to, že považuje ve shodě s XIII. sjezdem a únorovým zasedáním ÚV za správné, aby Svaz spisovatelů zůstal a fungoval nadále jako jednotná ideově tvůrčí organizace. Lze říct, že i v tom směru bylo určité zklamání v podtextu jednání, že v současných podmínkách se to dost nerozpracovává. Víme, že dnes, jak věci vypadají, se tato zásada dost důsledně ve Svazu nedoдрžuje, že dnes našli ve Svazu i své místo a uplatnění některé proudy, které s velkými výhradami lze zahrnout do organizace socialistických spisovatelů. Ideologická komise si nemyslí, že by Svaz spisovatelů měl být nějaká sektářská organizace, myslím, že ideový grunt spisovatelů má být socialistický, - to neznamená, že všichni spisovatelé mají být komunisté,

ze se mají hlásit k marxismu, ale nicméně, jestli mluvíme o ideově tvůrčím Svazu, musí být jistě vymezena hranice, kdy kterou je Svaz povinen střehnout. Právě od takového pojetí Svazu záleží i další věci. Strana, když dala popud ke vzniku Svazu spisovatelů (na to se dnes zapomíná, ač vznikl z popudu strany) a jestli jsou by některé názory, které se snaží dnes Svaz snížit na nějakou úzce stavovskou organizaci, měly nabýt vrchu nebo jestli by některé skupinové zájmy měly nabýt vrchu nad zájmy jednotného Svazu, pak ovšem by musely padnout také některé další věci. O tom mluví s. Spitzer a to si musíme uve domovat. Není to nějaké varování, ale tak se musíme na věci dívat.

Druhá poznámka: Zamýšlíme se nad tím a na únorovém plénu se o tom mluvilo, jak je to s tzv. vnitrosvazovou demokracií. To jsou ovšem ciste svazové věci, do kterých se detailně nechceme zaplétat, ovšem myslím, že jistě nebezpečí takových snah jednotlivých skupin, jak dosáhnout moci, která by dávaka stranou některé lidi jiného estetického názoru nebo jiných ideologických názorů, to zde bylo a jistě to avizuje určité vážné nebezpečí. Není náhodou, jestli takový Vlado Mináč odešel před rokem z ÚV a zdůvodňoval to slovy, že je znechucen tím, že zájmy skupin zavládly výš než zájmy všech spisovatelů. To je ta otázka vnitrosvazové demokracie, která by se opravdu měla střehnout a rozvíjet.

Soudr Dr Š u l e ř :

Referát o stanovách odpadá, protože není přítomen soudr. Ptáčnick, avšak stanovy byly rozděleny a je možno podat připomínky. Náš aktiv je možná největší příležitost - včetně sjezdu - říct názory. Budu-li vycházet ze schůze/pobočky a jednání na KV strany, musím vyslovit názor, že by naše diskuse měla být hodně kritická. I když nejsme informováni o stanovisku, přece bychom měli motivovat do diskusních příspěvků otázky svazového života, našich i osobních pocitů a hlavně bychom si měli klást na srdce to nejzávažnější, to je soud české literatury.

D i s k u s e :

Soudr. B u b l í k :

K pracovní schopnosti ÚV: Zajímalo by mne, jestli se na ÚV uvažovalo, jak má vypadat příští ÚV.

Soudr. S p i t z e r :

Ke stanovám: Stanovy jste dostali, změny není definitivní, došlo k některým úpravám a stále z aktivů přicházejí některé připomínky. Na stanovách se pracoval o rok, sbíraly se podněty zdola skoro od všeho členstva, konzultovalo se na všechny strany a odchylky od starých stanov nejsou velké - zjistilo

se, že staré stanovy byly dost dobré a záleží na tom, aby lidé podle nich pracovali. Připomínky, které ještě přijdou, se shrnou: už se nebudou vtělovat do stanov, protože materiál musíme připravit tak, abyste celý materiál dostali dva týdny před sjezdem, ale s Ptáčníkem, který bude referovat na sjezdu ke stanovám, rekne ty připomínky, které ještě dojdou a práce na poslední redakci se udělá na sjezdu.

Soudr. H u b e n ý :

Z dosavadního ÚV zůstává nebo byl navrhován, Březovský, ✓ Cívra, Drda, Holub, Hrubý, Jariš, Jungman, Křiva, Křiz, ✓ Kundera Milan, Kosík, Lustig, Ocenášek, Pilar, Procházka Jan, ✓ Ptáčník, Skácel, Šotola, Skála, Vrba. Nove jsou navrhováni ✓ Brabec, Daněk Oldřich, Jiří Frel, Goldstücker, Hanzelka, ✓ Václav Havel, Škvorecký, Uhde, Vaculík, Felix Vodička, ✓ jako nahradníci Grosman Jan, Prefulka, Kliment Alex, Smetanová ✓ Indřiška, Maršíček a Zábrana. Z dosavadního ÚV nejsou kandidováni Blazek Vratislav, Branald, Glazarová, Jirí Hájek, ✓ Bohout, Buntík, Stehlík, Vilém Závada /dale návrh slovenské ✓ konference/. Revizní komise: Pluhař, Luknár, Kolař, Tomčík, ✓ Tomeček a Mareš, nahradníci Jirotko, Bublík, Jasiček. Pokud jde o slovenskou část, byla konference, zvolil se ÚV, z nich 15 je v prazském. Nahradníci ÚV, to je proto, že v průběhu volebního období vždy někteří členové přestanou být členy v důsledku úmrtí, nemoci nebo notorické neúčasti. Pokud jde o kontrolní komisi, je to tak, že to byl jediný orgán, který skutečně celý čas výborně pracoval.

Soudr. S e k e r a :

V praxi to bude tak, že se tajně hlasuje o všech členech a zvolení budou ti, kteří budou mít nejvíc hlasů, tj. 45, a další se stanou nahradníky.

Soudr. Dr S u l e ř :

Jakým způsobem je možno tento rozsah kandidátky změnit nebo rozšířit?

Soudr. S p i t z e r :

Odstupující ÚV je povinen předložit takový počet členů, jaký má být zvolen, tj. 45 členů a 9 nahradníků. Volební komise bude schválena na začátku jednání a předloží seznam určených členů. Z pléna mohou přijít jakékoliv návrhy a o každém návrhu se jednotlivě hlasuje, má-li být zapsán na kandidátku. Musí být přijat většinou pléna. Čili není možno, aby z pléna někdo navrhl celou řadu kandidátů - je možno jenom připisovat. Bude se rokovat o všech návrzích, které přijdou z pléna. Volby jsou tajné a každý může škrtnout do počtu 45, nebo vyměňovat. Z celého počtu navržených dostane každý jistý počet hlasů a prvních 45, kteří mají nejvíc hlasů, jsou automaticky členy ÚV. Další jsou nahradníci, ostatní nejsou zvoleni.

Sou dr. S i v e k :

Překvapil mne - poněvadž ÚV Svazu spisovatelů mi být těleso pracovní a do jisté míry reprezentativní - překvapil mne odchod některých lidí, jako národních a zasloužilých umělců. To by se mělo uvážit. Nevím, bude-li se mluvit o kontextech naší literatury s literaturou evropskou a světovou - v tom by se měly hledat některé úměry. Je třeba vidět člověka po šedesátce, který má, pokud jde o kvantitu díla, něco za sebou a je národním umělcem - na to by se mělo pamatovat. Konkrétně Glazarová, Závada, Branaš d.

Dále k brněnskému jednání. Tam šlo o jednu věc, konkrétně se vrátit k tomu, že nešlo o nějaké paritní zastoupení poboček v ÚV, ale když soudruh Hubený četl ta jména, tam je z brněnské pobočky Uhde, Skácel, Trefulka atd., a domnívám se, že těch 25 lidí u nás, pokud sleduji rozvoj literatury v této oblasti, byl bych nerad, aby se to scvrklo. To mám na mysli jednu věc, to je otázka určitých pracovišť ÚV, to je jedno z pravidel, jak nepřetrhovat kontinuitu a případně nebrzdit některé věci, které se rozvíjí v kraji nebo v pobočkách. Máme ústřední centrum, je to nezbytně nutné. Nejde zatím o počet, ale o to, že zde vzniká literatura takového a takového druhu, že nositeli těchto proudů jsou ti a ti lidé. Nechci prosazovat nějaké regionální tendence, ale myslím, že to je nesprávné, protože se v návrhu splnila jen část brněnského setkání, kteří se dostali do materiálu - nebylo k tomu přihlédnuto. Jestli by to měla sanovat ta dvě místa náhradníků v revizní komisi, to je málo. Šlo by mi o to, zajistit maximální propojení a maximální součinnost elokovaných pracovišť přímo s ÚV a domnívám se, že po zkušenostech, které jsme udělali ve výboru, nestačí to, že tajemník je sem tam přizván na něco, když tam sedí jen jako přizvaný host a ~~rozhoduje nebo~~ nerozhoduje. Měli bychom trvat na tom, aby brněnská diskuse se dotáhla až do konce a realizovaly se některé záměry.

Sou dr. J u ř i n a :

Měli bychom mít ještě 3 náhradníky v revizní komisi, abychom to posílili. Ve Svazu by si měli uvědomit, že v této oblasti se děje něco, což je příznačné pro žádnou jinou oblast. Nedá se říct, že by ostravská pobočka tvořila nějaké literární centrum, které by mohlo konkurovat Brnu, ale je fakt, že na rozdíl od jiných oblastí vzniká v Ostravě centrum, které je pozoruhodné tím, že literatura, která zde vzniká, má rysy angažovanosti - to je dáno životním prostředím. A jestli má jít o ovlivňování této pobočky a její přidružené výroby, polské národnostní skupiny, měla by se tomu věnovat větší pozornost. Vím jistě, že ve Svazu o literatuře polské národnosti nevědí.

Sou dr. K u b í č e k :

Je otázka, kdo z nás ponese kůži na trh k tajnému hlasování.

Soudr. S p i t z e r :

Před sjezdem bude stranická skupina, celá kandidátka se tam vždycky probírá. I když je možno počítat, že ne všichni komunisté dodrží, na čem se dohodnou, obyčejně když se tam kandidátka projde ze všech hledisek, tak ten, kdo je na kandidátce, bývá zvolen.

Soudr. K u b í č e k :

Poslední sjezd to neukázal a hlasování dopadlo jinak.

(Poznámka z pléna: Posledně se dvakrát volilo.)

Soudr. B u b l í k :

✓
2
pod
✓ *oficiální*

Nejsem filosof, abych mohl rozebírat rezoluci. Šel bych na to ostravským rozumem. Nechápu, proč se sjezd ~~účtýká~~ literatury. Sjezd chce mluvit o podmínkách, v nichž se naše literatura rozvíjí - to je v pořádku, ovšem jde stále o to, jaká literatura a podmínky pro jakou literaturu, jaké proudy vplouvají do naší národní literatury, to bychom měli na sjezdu slyšet a posoudit, ~~a celý sjezd spisovatelů ve shodě s XIII. sjezdem znovu proklamovat možnost nejen sledování - to je málo, rok po sjezdu strany je to málo - mělo by být charakterizováno to sjezdování jako poznání hodnot, které vznikají a poznání toho, jak se Svaz hodlá diferencovat na základě tohoto zjištění, ne proto, aby se jedni vylučovali a druhí dozrávali, ale skutečně v zájmu přehledu o tom bitevním poli, resp. tvůrčích ~~linkách pod různými formami vznikajících. Je lehké mluvit o různých~~ *dílacích* ~~morálních kategoriích na úkor kategorií literárních, ale přehlédnout, jak literatura vzniká - to by sjezd neměl přehlédnout.~~ Když jsem slyšel kandidátku, mám strach, že nový ÚV, pokud bude zvolen v tomto složení, zaručí existenci všem skupinám kromě jedné, která tvoří 70 - 80 % spisovatelské obce - kteří nejsou známi jako ohromní experimentátoři, jenom mají své ~~autorské~~ zázemí, což je pro některé sou druhy, kteří mají moc, dnes málo. Nechci bojovat za uplatnění Ostravy v ÚV jako nějaký ostravský patriot, ovšem myslím, že by Ostrava měla mít řádné zastoupení v ÚV, už v zájmu přímého spojení orgánu s těmi autory, kteří žijí mimo toho kulturního centra, ale měli by právo do věci mluvit a nějakým způsobem být slyšeni.~~

Soudr. D r Š u l e ř :

Mám proti našim členům spisovatelům z naší pobočky tu výhodu - nebo nevýhodu - že jako tajemník pobočky se dostávám na zasedání ÚV, čili jsem informovanější. Prchám vždy se strašnou radostí z Prahy - tam jsou tak nedobré poměry mezi jednotlivými spisovateli, to je skutečně základ všeho. Lidské vztahy úplně vyšuměly. Je to - možná, že je to odraz celé společenské atmosféry, nevím - zůstanu

na půdě literatury - ale myslím, že za těchto podmínek je těžko podněcovat růst kvalitní literatury. Zaťo^o nemohou pracovníci ÚV Svazu, kteří skutečně pracovali - ale vedle toho je řada zvolených členů ÚV III. sjezdem, kteří byli zvoleni po obrovských šarvátkách, to bylo až ponižujícím způsobem prosazováno a tito lidé projevili pasivitu. Ponižujícím způsobem si získávali nadpoloviční počet hlasů, různými tahy - a to, co říká s. Spitzer, že se aspoň něco učinilo, když byla možnost nečinit nic - to je dilema, to je otázka života a smrti tohoto orgánu. Prakticky v celém údobí od III. sjezdu je absolutně nezákonné, co usnáší ÚV, aspoň většina!

neorganizovaný!

úspěšně!

K postavení spisovatelů mimo Prahu: Nemíním z lokálního patriotismu vyzvedávat ostravské spisovatele v souvislosti s "celovým srdcem republiky," ale oni i někteří pražští spisovatelé jsou prakticky periferní, protože dnes rozhodují ve Svazu skutečně skupinové zájmy a to není dále možné. My jsme byli silně rozčarováni návrhem kandidátky a domníváme se, že tzv. svobodná procedura voleb musí být podrobena kritice před tím, než byla vůbec členstvu předložena. I nad některými jmény jsme se pozastavovali, např. ~~absolutní od~~ ~~sudek~~ byl vznesen vůči Havlovi, vůči Vrbovi, Čižrnému a Holubovi - ~~s toho důvodu, že to je úplně formální záležitost, oni někomu vyhovují, ale nemám žádnou představu, že by pracovali, protože nepracovali.~~ Myslím, že Svaz spisovatelů, to je organizace, která sdružuje autory různých charakterů, různých literárních úrovní, to je organizace velmi složitá a tato složitost by se měla promítnout do jejich řídicího orgánu. Měli by tam být nejlepší představitelé naší kultury, ale současně lidé, kteří reprezentují celé obrovské vrstvy spisovatelské a bohužel tato kandidátka je spíše vypočena v klubu spisovatelů nebo v kavárně Slavii. Přece ÚV, který zatím byl, je vůbec nemožné např. z hlediska spisovatelů mimo Prahu - např. přijímání do Svazu, to je fraška. To, co probíhá v literárních hlídkách časopisů a čemu se dává punc literatury, to přece ještě vůbec nemusí být literatura, která má nějaké čtenářské zázemí. Tady je rozpor - vědomě se opomíjí společenská funkce literatury. Jestli Svaz spisovatelů má pečovat o rozvoj literatury, nemůže to ztrácet se zřetelů a pak mocenské pozice musí být obsazeny v tom duchu.

odpor
2
(nejaké)

Myslím, že je čas, aby - naše hrstka to nezmění, ale aby se řeklo, že literaturu musí řídit spisovatelé a ne vnucená ~~nadiktovaná~~ masa, grupka, protože to je divná péče, že oni si kladou požadavky a normy našeho soužití. My jsme s tím nespokojeni a u nás na výboru vzešel návrh, že se k tomu vyjádříme a kdyby se to nezměnilo, že se všichni zdržíme hlasování - celá pobočka.

Soudruh Spitzer připomněl z usnesení III. sjezdu o IV. sjezdu, že IV. sjezd má vnést přinést jistý pozitivní program,

zhodnotit vývoj literatury - to se nečiní. To stanovisko, které jsme poznali dnes v poslechu, je stanovisko motivované nějakým šilhavým humanismem, který je absolutně nekonkrétní. V této světové situaci takové obecné pravdy o svobodě, to je málo platné, to nevzbudí inspiraci pro literaturu. Znáám stanovisko ideologické komise ÚV strany, myslím, že v některých bodech je příliš příkré, ale v poslední době je to rozbředlé.
na hránu skuteka

22. Pokud jde o postavení spisovatelů mimo Prahu, myslím, že my jsme v absolutní izolaci. Máme Svaz ostravských spisovatelů - nemáme Svaz českoslov. spisovatelů. Ta izolace zásluhou mocenských bází je tak úplná, že dokonce jsme se s tím už smířili, protože vidíme nemožnost prorazit - tak ~~si budujeme pozice~~. A možná, že něco uniká pro českou literaturu, možná, že ne, neříkám, že by tu vznikaly veličiny, o kterých svět neví, ale v každém případě je to nesprávné. Přitom myslím, že by vaz měl být zachován, neměl by ztrácet ediční a publicistické možnosti, měli by ho nadále vést spisovatelé, nikoliv úředníci, jak je v NIR, ale v každém případě s takovým absolutním objektivismem není možno souhlasit. Někde náhodou v některé restauraci nebo kavárně se sejde 5 mladých spisovatelů a udělají buď vážně, nebo z legrace, skupinu a ta skupina je pak tak obšlapována, aby nezanikla, má možnosti jak nevím co - a venku žijí lidé za nevím jakých podmínek a o tom se vůbec neví. To jsou věci, které zavánějí bez břehostí, která v této společnosti by neměla mít místo. Z toho vyplývají ty špatné lidské vztahy.

12. Pokud jde o kulturní rezoluci XIII. sjezdu, fakt je, že spisovatelé a celá kulturní fronta z toho žije a nemyslím, že formálně, je to opravdu vymoženost. Tam se hovoří o jedné věci a tím se dává politický punc smyslu literatury. Tam se hovoří o svobodě tvorby a o tom, co v rámci této svobody bude podporováno, co se bude tolerovat, co podporovat - a to je ~~socialistická~~ *socialistická* ~~realistická~~ *realistická* materiál IV. sjezdu spisovatelů se této myšlence vědomě vyhýbá. Tím nastoluje možnost jakéhokoliv uplatnění ve jménu svobody, jakýchkoliv tendencí myšlenkových.

✓ *konkone* Zahraňní styky: Jsem členem zahraniční komise, ovšem straně nerad tam jezdím. Mně se zahraniční politika našeho Svazu nelíbí. Fakt je, že od dřívějších turistických nebo seznamovacích zájezdů se politika zahraničních styků a vztahů spisovatelů přeladila ve smyslu propagace čs. literatury. Vzniká otázka, jestli Svaz spisovatelů má v tomto případě vůbec co mluvit, protože to je otázka teoretiků, vědců, překladatelů atd. Tím se stalo, že jsou někteří graduovaní lidé specialisty na nektře zahraniční oblasti a dosahují tam úspěchů pro českou literaturu, ale ten charakter styků se zahraničím pro spisovatele, to dostalo dokonce takovou příchut', jako co ho tam budeme posílat, vždyť on tam nic - tak zvaná utilitárnost je zástěrkou pro lidi, kteří tam jezdí, protože to potřebují.

Soudr. S p i t z e r :

Když se hovoří, jestli má někdo funkci přijmout nebo ne, musí si na jedné straně položit otázku, co užitečného tam udělá a kolik nepříjemností mu to přinese. Tato otázka je ohromně hamletovská. Být funkcionářem není žádná slast.

V jedné věci budu oponovat, a to je otázka stanoviska. To je moje mravní povinnost, protože jsem na něm pracoval. I po tom, co jste hovořili, proč se nehovoří o literatuře, nebo pokud se hovoří o literatuře v tom smyslu: I teď jsem přesvědčen, že zijeme v trochu staré představě, že spisovatel má hodnotit literaturu. Literatura je proces a má se hodnotit jako proces, nemůže být hodnocena jednorázově na takovém fóru, kde o literatuře je možno hovořit v referátě od předsednického stolu. Přezívá se stará představa, že se od předsednického stolu má kanonizovat, co je správné a co nesprávné. Moje přesvědčení je takové, že tato metoda není produktivní, protože hodnocení literatury u nás na základě sil, které máme k dispozici, probíhá permanentně - zda dobře nebo ne, to je jiná otázka. Ale když sledujete časopisy, tam se soustavně píše v recenzích a člancích. Nemí to, že se o literatuře nehovoří - měl bych to číst, ale nechci tím zdržovat, ale sjezd má na základě diskuse hovořit o literatuře, na sjezdu se vždy hovoří víceméně o kulturně politických otázkách, ale kritici, kteří celý rok píšou o literatuře, na sjezdu velmi málo vystupují se svými názory, aby je vyústovali v polemice. Existuje paradox: mají svůj názor na literaturu, ale fakt je, že lidé, kteří svůj názor na literaturu mají, nevystupují se svým názorem; nebudou rozvádět, jaké jsou příčiny. Ale není to statečné stanovisko - je to klasicky oportunistické stanovisko, které uvádím - ale já hovořím o své minulosti. Moje představa je taková, a nejen moje, ale i soudruhů, s kterými jsme to dělali, že nic se nestane, jak tuto část z toho stanoviska podrobíte kritice, že se nehovoří o literatuře: že já mám názor na literaturu takový a takový, že to úvodní slovo by mělo být doplněno tím a tím, že v současném stavu literatura, která je realistická, která má zázemí, vypadá tak, jakoby byla potlačována. My jsme se odnaučili hovořit svoje názory a nebude mi vadit, když se to vytkne, že je to třeba zdůraznit - i když jsem pro toleranci - mělo by tam být formulováno, že považujeme z hlediska angažovanosti společenské tu literaturu za nejučelnější, která není vysoké urovně, vynikajícími uměleckými prostředky dovede získat široké čtenářské zázemí. Tím podpoříte i můj názor. Ale když se stanovisko dělá kolektivně a jde o to, nějakým způsobem lidi sjednotit, je to někdy ohromně těžké. Jsem přesvědčen, když se v současné situaci někdo najde, kdo se opováží to vyslovit, stane se to na ... /nesrozumit./ pléna.

K ostatním otázkám: Předsednictvo ÚV nemá jinou možnost, než připravovat kandidátku, tak, že určí ze svých řad volební komisi. Volební komise byla určena a připravila návrh na základě svého pohledu na věci. Je to návrh, který se má předložit na stranické skupině. Na aktivu v Praze se hovořilo celkem konkrétně, tam se takové argumenty neuváděly. Co hovoříte o Ostravě, mohl bych uvést, že stejné pocity máme, pokud

2
vasedení

jde o Bratislavu. Je to takové poschodí - česká literatura, slovenská literatura, polská, maďarská a potom ostravská (pozn. z pléna: pražská), ale je to tak. Myslím, že byste mohli - nemůžete říct, že se vám kandidátka nelíbí, protože vy jste demokraticky zvolili výbor, zvolili předsednictvo a předsednictvo určilo volební komisi, ale můžete žádat, aby na návrhu kandidátky to a to nebylo a to a to bylo. Ty problémy, které se týkají jednotlivých komisí, se vypíší a odevzdají jako kategorická žádost těchto soudruhů a volební komise je musí respektovat, takže vy byste místo lamentace, která by měla velmi blízko k lamentaci, na základě tohoto poschodového systému mohli říct a prosadit, co je z hlediska rozvoje literatury na Ostravsku důležité. Na aktivu v Praze se hovořilo o tom a podávaly se návrhy i ze sekcí a základních organizací. Kromě toho na aktivech vznikaly další návrhy - já si je všechny nepamatuji, to je věc českých soudruhů. Pokud se pamatuji, byl tam Seifert, Hrabal, Říha - takže nic nestojí v cestě, abyste to zapsali jako váš návrh, návrh vašeho výboru.

Situace spisovatelů mimo Prahu - toho se nebudu dotýkat, ale moje zkušenost je taková, že v Bratislavě žije v sousedním domě spisovatel, který píše po maďarsku a neznám ani jednoho slovenského spisovatele, který by věděl, co jeho maďarský kolega napsal - a ukrajinská literatura, to je za horami, za dolami. Tím by bylo třeba se zabývat, protože dílo, které vzniklo v Praze, nemusí být vždy lepší než dílo vytvořené někde jinde.

socialistickým
Zahraniční styky: k tomu nemohu hovořit, nijak to nesleduji, ale projednávali jsme jednu zprávu o zahraničním styku se sovětskými zeměmi a to je povážlivá věc, že např. naše styky se Záp. Německem jsou lepší než s Východním Německem. Nemí to jen naší vinou, pravděpodobně i vinou soudruhů z NDR. Fakt je, že něco je s tím třeba dělat. Nejde jen o styky, ale pokud jde o ediční činnost, je to povážlivá věc. Řada věcí, které považujeme za vynikající, nevyjde, počet překládaných děl ohromně klesá. Podobně je to s Polskem i Maďarskem. Možná jsou u nás jiné zřetěle.

Nechci rozvádět otázku socialistického realismu. Ale, jak se pamatujete, už na III. sjezdu se s touto formulací velmi opatrně zacházelo. Hovoří se o socialismu a realistickém - to je ohromně složitá věc. Např. když se hodnotí Nezval, říkalo se: on byl vlastně realista. Když se hodnotili Štůrovci, to jsou romantici, tak jsme je roztrhli, protože jsme vycházeli z definice a ne z organismu tvorby. Aby si někdo nemyslel, že literatura se bude vyvíjet universálně, nebo byl tak naivní, jako kdyby řekl, že literatura se bude vyvíjet jen realistickým směrem. Můžeme udělat to: ponechat prostor pro soutěž. Můj osobní názor je, že napříč různým experimentům, které jsou nevyhnutelné pro literární čtenářské zázemí, získá jen ta literatura, která má/nesroz./. Očenaček se čte, vydá se dokonce i Šimon Bár, vydá se Vrba, Hečko,

✓ vydá se i Šachtická paní, takže ta obava, že by se vyškrtl ten druh, je myslím zbytečná. Strana přirozeně má právo podporovat především literaturu, která je blízká učení strany a šíří je ve vědomí lidí. Hranice mezi estetickým a ideovým je velmi složitá, ale praxe, která je za tím, je velmi názorná, praxe je taková, že nebyla pronásledována realistická literatura, naopak pseudorealistická literatura byla povyšována na realistickou literaturu.

Soudr. S e k e r a :

✓ -talství
S názorem na hodnocení literatury jsem vystoupil na komisi. Ochopitelně by bylo nesprávné, aby se na sjezdu klasifikovali autoři, klasifikovala díla. Pravda je, že literatura je proces a tak se musí prosazovat, ale fakt je, že Svaz jako organizace, která má náklady, de facto velmi prakticky hodnotí literaturu a sjezd by měl k těmto kritériím říct své slovo.

Soudr. S p i t z e r : To já chci zdůraznit - když tam přijde návrh, já to tam velmi ochotně napíši.

✓ Soudr. B u b l í k : Materiály ÚV jsou o voze a vy chcete, aby jako plénum diskutovat o koze. Vy se tomu vyhýbáte jako orgán. To je zpozdilé.

Soudr. K o z e l, KV KSČ:

K tomu, co bylo řečeno, kladu otázku: Je jen literatura proces, nebo celý společenský vývoj proces? To je všechno proces a každý úsek společenského života jako proces musíme posuzovat. Domnívám se, že to není něco typického jen pro literaturu. Jestli hodnotíme kterýkoliv úsek společenského života jako proces, pak tomu odpovídá to, co může být výsledkem našeho hodnocení. My nemůžeme přinášet nějaké soudy jednou pro vždy, ale musíme se snažit o vystopování tendencí a ty se musí dát vystopovat v každém úseku společenské činnosti. Čili ani ta skutečnost, že se budeme dívat na literární tvorbu jako na něco, co nemůžeme ztotožnit s ostatními úseky, to nás nemůže vést k tomu, že nemůžeme hodnotit.

Druhá věc je pozice. Myslím, že sjezd nemůže přinést soud a klasifikovat dílo, z jaké pozice je to možno posuzovat? Z pozice té organizace, která se schází. Svaz spisovatelů je ideově uměleckou organizací, tudíž z této pozice stojí za to uvážit, jestli ten Svaz spisovatelů má své stanovy, tam je preambule, která stanoví jeho poslání a otázka stojí tak, jestli máme možnost nebo právo odbočovat na to, co těmto základním zásadám této organizace odpovídá. Jiná otázka je, jakou praxi na sjezdu zvolíme, jestli to dáme do stanoviska nebo do referátu, nebo jestli se svým názorem někteří soudruzi vystoupí. Nedat odpověď na některé otázky, neznamená tyto otázky vyřešit - ony byly a já se domnívám, že se tomu nelze vyhnout, protože život je nastolí, ono nelze žádat na ně odpovědi, sjezd odpoví po svém, ale zase názor je možno po-

vědět. Jiná otázka je, jak se to procedurálně vezme, aby nás nesvazovalo to specifikum, které má literatura - nechť to je dolevačky, protože ty levačky pokračují jinde - ať se ukáže, které názory jsou silnější a pevnější.

Soudr. J a s í č e k :

Hovoříme o tom, jak je těžké prosadit se mimopražským členům Svazu v ústředí nebo v celostátním literárním nebo svazovém životě. V jaké situaci je národnostní literatura? Přitom je třeba uvážit, že u nás existuje česká a slovenská literatura, polská, maďarská a ukrajinská. Myslím, že na každém sjezdu se o tom něco mluví. Na prvním sjezdu to byl maďarský soudruh, na druhém sjezdu byl jsem já, na třetím byl ~~matejský~~, který se k tomu už neměl dostat, protože bylo hodně příspěvků, jak je známo, a někdo vystoupí dost nepromyšleně, z pozic provinciálního manažerského přístupu, čímž si nemůže získat nikoho. Když hovoří na sjezdu, každý myslí, že on má to nejdůležitější. A teď vystoupí spisovatel polský nebo ukrajinský a mluví o svých věcech - tak to vypadá tak, že dvě třetiny delegátů jsou v kuloárech a Marcinský mluví

k úplné hrstce lidí, 15 lidí. Tím se nic nepomohlo. Sám jsem upozoroval, že nejvíc posluchačů, když jsem hovořil o menšinářských věcech - k celostátním literárním otázkám, to si říkají, jak to vidí ten, který není bezprostředně angažován - ale k těmto otázkám bude někdo hovořit a není možno, aby hovořil zas Maďar, Ukrajinec, Polák, je třeba uvážit, kdo vystoupí, aby se spíš hovořilo o tom, co v této situaci je možno dělat, zvláště v tom kontextu sbližování literatury na pohraničním pomezí, jakou úlohu ta menšina může sehrát, a ne jen vypracovat, co se pro tu menšinu udělalo. Velkých pokroků si nelze slibovat. Po III. sjezdu se něco udělalo, protože z každé menšiny tam jezdí jeden člen, i když není členem ÚV, ale může se zúčastňovat poradním hlasem. Cíl je to velký pokrok, ale konkrétní pomoc musí vypadat jinak. Každá menšina musí vypracovat, co vlastně chce a pak to prosazovat, ne přijít s nějakým naříkáním a nemít konkrétní plán, to by nemělo zadného účinku.

Soudr. S p i t z e r :

Hovořím, jak je to po diskuzi na ideologické komisi. Některé věci, které nebyly formulovány ve stanovisku, nebyly tak proto formulovány, že jsme je považovali za samozřejmé.

Pokud jde o otázku angažovanosti, formulaci jsme zpřesnili - lidská existence, lidská osobnost je vytvářena v konkrétní situaci, kterou určují mocenské síly rozděleného světa. Před tímto základním rozporem naší epochy nemůže nikdo z nás uniknout. (Čte dál z návrhu stanoviska.)

Představitelé české kultury považují rezoluci XIII. sjezdu za základní dokument, který zevšeobecňuje zkušenosti české a slovenské literatury v podmínkách socialistické výstavby a je současně východiskem pro řešení našich současných problémů. Podpora všech socialistických kulturních pracovníků bude tím důslednější, čím důsledněji budou správné principy rezoluce realizovány v praxi. Má-li být literatura objevitelem nových práv člověka, musí se naučit vyslovovat pravdu o člověku.

Velkou vymožeností soc. společnosti je, že chápe toleranci jako soutěž a svobodu jako vědomí volby alternativ, že toleranci nepovažuje za ustup, ale soutěž a svobodu vyžaduje jako nevyhnutelnou potřebu pro svůj rozvoj. Tolerance vytváří prostor, v němž se hodnoty konfrontují a hierarchizují.

Soudr. K u b í č e k :

Zdá se, že přikládáme krátkým 15 stránkám měřítko, odpovídající 180 stranám referátu z minulého sjezdu, Ivana Skály, který skutečně v jednotlivých částech se snažil všestranně klasifikovat a nakonec neklasifikoval vůbec, neboť musel dostat pod jeden klobouk pytel blech. Přitom nemyslím tím různé osobnosti, jako Hájek a Brabec, ale různé názory, roznost názorů, která je nevyhnutelná. I když souhlasím se soudr. Kozlem, že musíme přikročit k hodnocení směrování, tomu se vyhnout nemůžeme, a od minulého sjezdu byly jistě výrazné proudy, které je třeba nějak pojmenovat nebo aspoň zapsat, ať je rozřeší čas, neboť sjezd je nevyřešil. To souvisí s poznámkou Šuleřovou k pojmu socialistického realismu a rozpracování rezoluce XIII. sjezdu. Snažil jsem se vžít se do situace soudruhů, připravujících sjezd. Záleželo na osobě Spitzerové nebo Šuleřové, přitom každý si představoval socialistický realismus jinak, proto by to bylo zbytečné autorům toho stanoviska to vytýkat.

Stejnou poznámku mám k Bublíkové programu o voze a o koze. Obávám se, že to jinak nejde. Jestli přiklepneme ten způsob směrování sjezdového, musíme očekávat, že teprve ve vystupování jednotlivců se může projevit hodnocení, k němuž se může sjezd vyjadřovat. Jinak se vrátíme k bezpohlavnosti kolektivního hodnocení, které není hodnocením vůbec.

Pokud jde o námítky výboru naší pobočky proti Havlovi jako kandidátu, já se s tím neztotožňuji. Nemohu zapřít, že Havel je představitelem dosti výrazně tvůrčího literárního směrování, dokonce takového směrování, které má největší ohlas v zahraničí; ignorovat to bylo by nesprávné.

Otázka k soudr. Sekerovi: Tlumočil stanovisko ideologické komise ke stanovisku Svazu, jak má být přečteno, a vytýká, že tam nejsou dostatečně myšlenky rezoluce XIII. sjezdu rozpracovány. Já bych to obrátil. Mám dojem, kdyby si to jedna i druhá strana přála, tak na téžích se shodneme, ale ne vždy by to šlo X - konec konců bude rozhodovat politická praxe a výrazný politický čin bude znamenat víc než jakákoliv kvasi-jednota názorů. Jestli ekonomické oddělení ÚV slíbilo, že např. otázka honorářů bude vyřešena po sjezdu, to je příklad takové jisté politické krátkozrakosti, že otázka tak evidentně závazná se odkládá, zatímco by došlo k obrovskému sjednocení, kdyby strana dala příklad rázného moudrého řešení otázek, které celou spisovatelskou obec pálí. Jestli říká, že sjezd

je připraven nedostatečně během půl roku a sama se svým mohutným aparátem, se zkušenými kádry, nebyla schopna vyřešit některé otázky svou autoritou, tak je to škoda především pro uplatňování stranické politiky v oblasti literatury.

✓ K tomu vztahu: Podívejme se na všechna hesla sjezdová, kolik energie - kdybychom stát postavili jako jednu veličinu a spisovatelskou obec jako druhou, kolik spotřebovali na své vzájemné dorozumění - jistě víc než na zdolání společného cíle, tj. rozvoje literatury. To jsou ta stálá nedorozumění, šafářování, jak se přeneslo z doby kultu osobnosti a zase spisovatelé na to reagovali tím, že negovali to šafářování. Řešení otázek ekonomiky tvoří základ, abychom se pohnuli kupředu.

Vrátil jsem se ze zájezdu do Sovětského svazu a zcela prakticky jsem si ověřoval diferencování v jednotě, pokud jde o rozložení lidí. Zjistil jsem, že v 25tičlenné delegaci najdu tak dva lidi, s nimiž mám společný jazyk. Většinu skupiny tvořili ruralisté, literární mrtvoly, pensisté. Mně tam začlo napadat, co já vlastně v tom spolku dělám, jestli tím netoleruji něco, s čím nesouhlasím. Prostě něco v tom Svazu není v pořádku - jak se v tom dnešním složení může na něčem dohodnout?

Soudr. S e k e r a :

✓ Myslím, že se to nepřesně formulovalo. Tady je sjezdová rezoluce, která o těchto věcech mluví - ty materiální otázky nejsou výmluva, nejsou jediné, to není otázka moci. Ve sjezdové rezoluci jako základní opatření byla obnova státního řízení kultury, ministerstvo se postavilo a začlo fungovat velmi svědomitě a po poradě s mnoha odborníky dělá koncepci práce, teoreticky se zpracovávají otázky ekonomiky kultury apod., některé věci se už staly, došlo k úpravě honorářové vyhlášky, teď se připravují otázky změnit rozumně způsob vyplácení záloh a honorářů. To jsou věci, které se postupně řeší. Jestli v této situaci na aktivu položí otázku, ať se dělají ekonomické věci, my říkáme: Je to tak a tak daleko, k tomu gro dojde po sjezdu. Teď máme Polygrafii, papír, to jsou závažné věci, nakladatelství za 3 roky místo 500 t má 1000, to je málo a jak se s tím hospodaří? Omi ho potisknou, ale dalo by se diskutovat, čím. Čili chápat to jako nějaký slib či chlácholení, to odmítáme.

✓ Soudr. H u b e n ý :

✓ My jsme dělali rozbor i co do počtu nákladu. Všechna nakladatelství v podstatě za posledních pět let stoupla o 100 %. Druhý problém je ten, co se vydává, jestli je to literatura, která je potřebná, jestli se tam neuplatňují bulvární věci nebo některé, které by se nevydaly normálně, kdyby nebyly některé skupinové tlaky nebo zájmy.

Sou dr. B u b l í k :

O to právě běží, jaké tendence, na základě jakých podkladů. Já bych nechtěl slyšet nějaké sliby. Ale jestli říkáme, že vznikají rozmanité proudy, měli bychom konstatovat, jaké jsou to proudy, jaké programy, jaké dílny. Měli bychom mluvit o činnosti jako sčítavce. Po III. sjezdu najednou se dostala ke slovu ~~proza~~ a abstraktní drama, to bychom měli konstatovat a také klasifikovat, zaregistrovat jako činnosti Svazu od III. do IV. sjezdu, jako výsledek činnosti. Ale ponechávat to na vůli pouze skupinám kritiků, to není možno, to musí Svaz všechno shrnout, aniž bude klasifikovat a řadit to, co přijde na první a co na poslední místo.

✓ Konečně!

✓ i kdív

Sou dr. H u b e n ý :

Jen některé věci pro informaci členům vaší pobočky k tomu problému Havlovu. Na té pondělní schůzi právě vystoupil Kabeš s tím, že souhlasí, aby byl povolán do ÚV Svazu jako člověk, který je reprezentantem určitého vyhraněného skupinového názoru, takže zájem své skupiny bude v ÚV prosazovat. Ale na druhé straně jasně dával na jevo, že ta mladá nastupující generace do 30 let zdaleka není reprezentována jen tím Havlem, tu je velká skupina - Kabeš, Havlík, Pištora, Hájek, kde jasně říkají: to není náš představitel. Čili abychom z toho Havla nedělali jediného reprezentanta mladé generace - to není pravda.

Sou dr. D r Š u l e ř :

V případě Havla nešlo o představitele mladé generace, ale o představitele jistého literárního proudu - ovšem já jsem ostře proti. Především ~~myslím~~ ^{proto}, že jeho dílo se mi nezdá být tak přesvědčivé, aby mohl stát v čele za umělecké dílo, a za druhé z lidských důvodů - nemám ho za tolik charakterního, aby mne zastupoval.

✓ druhé drama

Sou dr. B u b l í k :

To je věc agitace, aby to bylo upřesněno. Já osobně si Havla vážím jako výborného dramatika, já jeho dramata akceptuji, ale jako kluka ho nemohu cítit taky.

Sou dr. D r Š u l e ř :

Je třeba si především ujasnit, proč volíme členy ÚV - jestli za jejich dílo, nebo jako představitele.

Sou dr. L i c h ý :

Já Havla neznám, ale co se dovídám, to je malá obměna toho, co se děje ve Svazu divadelním. Vytváří se zebříčky,

V ka Dobříši

po kterých se snadno jednotlivcům šplhá. Jestli slyším, ze kolem Havla se soustřeďuje velká skupina lidí a on reprezentuje určitou skupinu, vidím v tom nebezpečí, že ten člověk se na zádech určité skupiny vyšplhává. Zahraniční pozorovatelé našeho divadelnictví o Havlovi hovoří jako o mladém českém géniovi. Musíme sledovat všechny kritiky a cítím určité velké nebezpečí určitých lidí, zvláště těchto lidí. Já jsem ztrávil prázdniny na /~~Brně~~/ a tak jsem se stýkal jako člen ostravské pobočky s pražskými spisovateli, nahlédl jsem do toho zákulisí a skutečně starší garda spisovatelů tam jezdí, ti mladí tam nejezdí. Ale když poslouchám, vidím, že v návrhu není zástupce dětské literatury. Naše dětská literatura má ve světě obrovský ohlas, větší a výraznější, než práce Havlovy, i když Havla hrají v západních státech a budí tam pozornost, to je pozornost upřená k experimentálnímu divadlu, která podnikají pokusy z určitých důvodů. Když má Havel premiéru ve Švýcarsku, dělal to pro jistý okruh repriz - ale my máme výtečné představitel dětské literatury, kteří jsou uznaváni, vydávají se a s výjimkou nešťastného Kocourka, který se pouští do Shatterhandu, musím říct, že u nás vznikají velmi dobré věci a udivuje mne, že tam žádný zástupce není. Je to asi proto, že si tam každá skupina dosadila kromě těch, kteří tam nezbytně museli být, svého člověka.

Soudr. Dr Š u l e ř :

K otázce kandidátky jsou zde asi 3 okruhy nových návrhů - vedle kritiky kandidátky. Jeden reprezentuje, co říká Sivěk, že by se nemělo zapomínat na některé soudruhy nesporných uměleckých hodnot - Závada, Glazarová, Seifert. Pak se hovořilo o tom, že by ostravská pobočka měla mít v ÚV někoho, a teď je třetí okruh, co říká Lichý, že postrádá v kandidátce představitele literatury pro děti. Myslím, aby to komise, která připravuje Sjezd, vzala v úvahu. Měli bychom to konkretizovat. Mám návrh k tomu prvnímu okruhu, totožný se Sivkem: jak Závada, tak Glazarová na kandidátku patří. Dále mám třetí návrh na Říhu. Na posledním zasedání se hovořilo o Bublíkovi.

Soudr. K u b í č e k navrhuje: Šuleř, Bublík.

Soudr. B u b l í k navrhuje: Šuleř.

L i c h ý navrhuje Čtvrtka.

Dr Š u l e ř navrhuje s. Stehlíka Miloslava.

Soudr. S p i t z e r :

V Janovs

Mně se líbilo, co říká soudruh k národnostní literatuře, vyslovit se ke vztahu literatury a v té souvislosti o tom hovořit, ukázat, že tzv. regionální otázky nejsou regionální, ale že jsou to celoliterární otázky a zaujmout k tomu stanovisko. Bylo by to mnohem pozitivnější, než přednést známé lamentace o zanedbávání. Na to by se mohlo odpovědět: Vytvořte dílo, které by mělo celonárodní zájmy.

2. K tomu, že vydavatelství dostala o 100% více papíru: to je pravda. a pokud jde o místní regionální rozvoj, bylo by důležité podporovat možnosti. Do toho perspektivního plánu vytvořit ty možnosti. Proč se z Brna stalo od časi Mahena ... /nesrozumit./ Chceme rozbit monopol nakladatelství Čs. spisovatel. Pokud jde o rozbití monopolu, nebude se všechno tlačit do našeho vydavatelství, ale je schůdnější cesta vytvořit podmínky pro tu literaturu.

Dr Š u l e ř :

Pokud jde o tu jinonárodní literaturu, doporučuji, abychom vyjádřili přání s. Jasíčkovi, aby zpracoval příspěvek, ale za sebe. Nejde o nějaké specifikum té nebo té národnostní skupiny, ale celkový přístup ke kontextu literatury.

✓ ve statutu. Měl by se
Když s. Sekera mluvil o těch podmínkách, je fakt, že krajské nakladatelství je na tom s papírem zle. Ale nejde jen o papír. Především je chyba v tom, že by se měl zrušit termín "krajské nakladatelství", protože dnes je jasný přehled, kde mají právo na existenci, třeba v Brně a v Ostravě, třeba i někde jinde, aby se vybuďovalo nakladatelství, ale ne krajské. Ten charakter provází díla většiny našich autorů a není odvolání, to zkresluje pravý stav literatury v našem státě. Čili s tím nakladatelstvím je to třeba vyřešit, *oto v statutu.*

✓
Pokud jde o papír, ten Profil má 50 tun, to spotřebuje jedna kniha Klubu čtenářů. A jaké má široké úkoly, to je nakladatelství všeobecné literatury, kde kdo tam chce vydat a oni musí být výděleční, i když je to pořád organizace fundovaná. To podlamuje vývoj literatury. ~~My se třeba můžeme roztrhat a když to nebudou chtít vydat, tak to nevydají~~

✓
Soudr. Š p i t z e r :

Rozumím tomu tak, aby bylo nakladatelství tam, kde jsou pro to podmínky.

Soudr. K u b í č e k :

K uplatnění jinonárodní literatury: klást požadavek kvality a talentu, který se prosadí celostátně, to je požadavek předem nesplnitelný, protože se všichni Češi a Slovinci nenaučí polsky.

Soudr. Dr Š u l e ř :

Já jsem mluvil o tom, vytvořit dílo, které bude mít charakter celostátní.

Soudr. J e c h o v á :

Myslím, pokud jde o naši pobočku, resp. dvě centra, jedno v Ostravě, druhé v Olomouci, bylo by možno to řešit

✓ v rámci naší pobočky, neboť v Olomouci je 6 lidí, kteří překládají stabilně, to znamená, že s těmito 6 lidmi se dá něco organizovaného pořádat. Ale je tu otázka literární kritiky. Domnívám se, že by bylo vhodné, protože v Olomouci kulturní život dosti upadá, každý překladatel se orientuje ve vztahu k příslušné literatuře, a dále je tam skupina lidí, kteří se zabývají literární kritikou, tedy bylo by vhodné tuto činnost poměkud oživit v našich podmínkách, vytvořit jazykové kroužky překladatelské, spojit se s literární kritikou.

Soudr. Dr Š u l e ř :

✓ *adu*
Beru to jako kritickou připomínku, ovšem to není nová bolest. Už několikrát se zabýval výbor pobočky tím, jak dostat olomoucké bliž k nám. Olomouc je velké město, to není důvod, abychom tam vypěstovali nějakého spisovatele, ~~ovšem~~ *ovšem* oblast literární kritiky je daleko větší, ~~než~~ dostat se do Svazu jako literární kritik - to je malý zázrak. Ale když máme aktiv tvůrčích autorů původní tvorby, proč by se nemohla tato věc zkusit - nehledě k tomu, že doslova strádáme na literární kritiku a vědu. Ovšem pokud jde o ten základ, jsou tam autoři, kteří mají 5 - 6 knih za sebou a my je ne-
✓ navrhujeme do Svazu - Vytvářet středisko lidové tvořivosti, od toho tu nejsme.

Soudr. J e c h o v á :

Nám by pomohla spolupráce s vámi, už z toho důvodu, že u nás se vydávají věci literárně historické a kritické a to, co tam vychází, je naprosto nedostupné jinde než v olomouckém středisku, to jsou věci, které u nás leží ve skladech a přitom by o to nesporně zájem mohl být.

Soudr. Dr Š u l e ř :

✓ Bereme to jako podnět a po dovolených tě pozveme do výboru.

✓ Soudr. M a l u r a :

Snad by se tam pobočka mohla občas scházet a někdo by se mohl zabývat otázkami určitého hodnocení za určitou dobu. Nemyslím často nebo pravidelně, ale je to jedno z kulturních center a pro ten Svaz by něco znamenalo, kdyby jeli do jiného města než do Ostravy.

Dr Š u l e ř :

✓ *Naradili jsme tím*
My nejsme nějaké osvětové zařízení, které musí vyvážet svou činnost, ~~ale~~ proč má ten kolektiv lidí jet do Olomouce, když tam nemá žádný věcný tvůrčí kontakt? ~~Naradit~~ na význam Svazu jako veřejné kulturní instituce, to má venku daleko větší význam než třeba v Praze. U nás spisovatel vystupuje

✓ jako kulturně politický činitel a např. sekretariát pobočky je jistě kulturně politické centrum, které nemůže ulpět jen na otázkách literatury, ale dostává to i jiný charakter. Vyvážen to, to by nebyla hlavní cesta, ale např. pobočka v Ostravě sehrává roli v atmosféře kulturní politiky celého kraje.

✓ K otázce, kolik je členů pobočky v Olomouci; Jsou tam tři, Králík, Böbler, Jechová. Ovšem je tam zázemí překladatelské a literárně vědní. Je problém, jestli ty lidi dostaneme do Svazu, ovšem v každém případě praxi vlastně ovlivní.

Soudr. S p i t z e r :

To je podobně, jako Košice a Prešov.

Soudr. J e c h o v á :

Představovala jsem si, že by se u nás mohla ustavit skupina, že by mohla mít schůzi jednou za měsíc - v tom případě by bylo možno poslat pozvánku do Ostravy, dělat to ve spolupráci s Ostravou s tím, že by mohl někdo z Ostravy přijet. Autoritou ostravské pobočky by to bylo podpořeno.

Soudr. L i c h ý :

Proč vypadl z ÚV soudr. Hájek?

Soudr. K u b í č e k :

✓ s. Kupka
✓ se mají
Bylo to někdy na začátku roku, když nám dole v klubu ^{vone/ku} vykládal o představách sjezdu a operoval Spitzerovým jmenem a jeho osobitou představou o sjezdu, že namísto hodnotících velkých referátů vystoupí individuality, kteří ~~hodí~~ svou osobitou individuální koncepcí hodnocení - poezie, drama, próza, což mělo naplnit vlastní jednání o literatuře. Proč se od takové koncepce ustoupilo?

Soudr. S p i t z e r :

✓ Protože se nenašli odvážlivci. Nemí možno organizovat nějakou diskusi závazně, to není ani správný způsob. Nemí to zase ponecháno nějak živelně. Pokud víme, chystá se celá řada lidí vystoupit. K tomu, co říkal s. Kublík: On to hned jmenoval - absolutní literatura, konkrétně poezie - ruralismus. Ale já se ptám: možno tak pojmenovat tyto tendence? Já bych chtěl říct krátkou anekdotu - jak vznikl impresionismus. Impresionismus je takový způsob zobrazování skutečnosti, při kterém umělec zobrazuje skutečnost, jak ji vidí - tak to bylo v té hanlivé definici. Termín impresionismus vznikl tak, že když měla ta skupina výstavu a jeden francouzský kritik přišel před Manetův obraz, který se jmenoval "Západ slunce" - dojem, tak on řekl, že celá výstava je dojem.

Soudr. Dr Š u l e ř :

Před sjezdem spisovatelů představuje odstupující výbor, který připravil a má dát jisté tendence, složit účty ze své činnosti a pokusit se vystopovat vývoj literatury jako společenské síly, působící mezi III. a IV. sjezdem.

Soudr. S p i t z e r :

Takový ÚV v tomto složení to nikdy nemůže udělat, protože sám je rozporuplný.

Soudr. Dr Š u l e ř :

Ale vy jste vlastně rozporuplnost povýšili na program.

Soudr. B u b l í k :

My nebudeme říkat, že všechno tolerujeme, ale neříkáme, co tolerujeme.

Soudr. S p i t z e r :

K Hájkovi: Když se ten materiál projednával na ideologické komisi, Hájek odstěhoval, myslím do Itálie, a ospravedlnoval se za svou neúčast na ideol. komisi soudr. Havlíčkovi, vedoucímu ideologického oddělení. Havlíček ho požádal, aby vyslovil názor na předložený materiál. Hájek tento názor poslal písemně. Na ideologické komisi byla část tohoto přípisu přečtena, Hájek svoje názory říkal i na zasedání ÚV, ale nehovořil je v takové kompletnosti, jak je napsal do toho listu. V tom listě psal díky svému temperamentu, který je často blasfemický, že to zapůsobilo trochu divně na všechny, kteří jsme tam byli, neboť v takové úplnosti a tak přesně zformované by to nemohl říkat na ÚV - porovnávali jsme to se stenografickým zápisem a napsal to mnohem důkladněji, než když diskutoval. Druhý den jsem odjel do Bratislavy a nevím, co z toho vzniklo. Když jsem se vrátil, přišel Hájek za mnou a na předsednictvu se ptal, jak je to možné, že se o jeho listě, který psal, hovoří, že to byl úder pod pás a dýka dozadu a denunziace apod. Já jsem v Praze nebyl, ale mohu si představit, že se tak hovořilo, když se nikde neumí dělat seriózní a objektivní literární politika, protože klevety jsou normální součástí našeho života, zejména když spisovatel své fantazii dává formulaci často nemožnou formou, musí se dojít ke zkresleným závěrům.

Na stranické skupině, která byla potom na ÚV, Havlíček potvrdil, že Hájek napsal ten list ze své vůle a na požádání. Myslel jsem, že tím je tato věc odyta. Pak bylo poslední zasedání ÚV a Hájek večer po stranické skupině napsal list, kde se říká účasti na členství v ÚV, že se mu nelíbí atmosféra v ÚV, že svoje názory nemohl v ÚV prosadit, že ho označují za denunzianta apod. Potom byla diskuse o tom listě, kde mu soudruzi vyčítali různé věci - já se nepamatuji přesně, abych nesprávně neinformoval, ale bylo třeba k tomu zaujmout stanovisko a když on napsal osobní i úřední list, odpověděl jsem mu, jak ÚV k tomu dopisu reagoval /čte dopis/.

Soudr. S e k e r a :

Kandidátka se sestavovala a projednávala den před tím a už tam Hájek nebyl navrhován.

Soudr. S p i t z e r :

Nejprve byla stranická skupina, tam se projednávala kandidátka a tam Hájek byl přítomen a nebyl navrhován.

Soudr. S e k e r a :

Hájek viděl projev nedůvěry v tom, že nebyl kandidován.

Soudr. L i c h ý :

Proslýchá se v kruzích mezi herci a mezi lidmi, kteří se zajímají o otázky kulturního dění, že nejdříve kritici uspořádali štvánice na autory a nyní že se pořádají štvánice spisovatelů na kritiky. Bylo řečeno, že by bylo správné, kdyby náš Svaz zůstal jednotný. Existuje snad nějaká tendence nebo návrhy, aby došlo k rozdělení Svazu, nějaké konkrétní stanovisko?

Soudr. D r Š u l e ř :

Já jsem ^{jen} jako pozorovatel na ÚV, ale chtěl bych říct, že myslím, že nejde jen o Hájka, to je malý podnět do nebezpečné laviny. Hájek dokonce v mnoha případech si počínal politicky málo odpovědně, když s nadšením nasměroval proud a pak šel na bok a díval se. V tom případě mne nezajímá ta otázka, mne začíná poněkud děsit možnost, že proto, že se někdo obrátil na stranické orgány, tak je štván - nejde jen o Hájka, ale kdyby se měla tato anomálie stát normální, tak nevím.

Soudr. S p i t z e r :

Pokud jde o návrh kandidátky, tak skutečně jinou možnost naše společnost nemá, než že se určí komise, která určí kandidátku a s jakým návrhem komise předstoupí, když jsme jí dali důvěru, ten návrh musíme respektovat, i když ho nemusíme přijmout.

Soudr. K o z e l :

ÚV nenavrhuje kandidátku, navrhuje jen okruh lidí, které dává k dispozici volební komisi, z nich ona má s ohledem na připomínky připravit kandidátku. Je třeba to připravit máležitě, zvláště v takových podmínkách, kde je třeba formulovat jednotu - o to větší musí být ta příprava.

Když vezmeme v úvahu jednotlivé věci, např. problém dětské literatury, máme plné stránky v tisku o problémech výchovy mlá-

deže a najednou ti, kteří tyto věci formují, vypadnou z toho orgánu, který má dát váhu těmto věcem. Čím více názorů známe předem, abychom je mohli zvážit, o to více může sjezd pokračovat, pokud je to vůbec možno.

Soudr. S p i t z e r :

Zítří se vysloví ke kandidátce Brno, dnes je to Ostrava. V Praze byly dva aktivity. Čili bude další materiál k původnímu návrhu, budou návrhy zdola a budeme to muset na stranické skupině projednat a všechno, co považujete za správné, pokud jde o jednotlivé osoby, na všechno budeme úzkostlivě dbát, aby se nejednalo na základě dojmu, ale na základě návrhů, které padly na aktivech. I ty návrhy, které volební komise nevzala v úvahu, se přečtou a odůvodní.

K dotazu na členy volební komise: Drda, Kundera Milan, Procházka Jan, Klíma. Jmenovalo je předsednictvo.

Měli bychom se zamyslet nad tím, co nám z těch starých časů, přezívá v životě této organizace. Soudr. Kubiček řekl, kdo vezme na sebe riziko, aby se stal předmětem licitace, když se volí nový výbor. Je nutno zvážit, jestli ten princip je správný, zatím lepší neznáme, ale vžijte se do úlohy spisovatele, který se octl na kandidátce a který se stane předmětem úvah těch ostatních, jestli tam patří nebo ne, jestli je dobrý spisovatel nebo ne. Přijdou skupinové zájmy, neschopnost překonat osobní averzi apod. Je to někdy licitace dost nedůstojná a trapná i pro ty lidi. Přesto je tu něco nedobrého.

✓ Pokud jde o Závadu, byl předsedou ~~Litfodan~~ a pravděpodobně zůstane. Že se zapomnělo na Seiferta, tam nešlo o to - když si představíte, že by se měl pohnout - ani mě nenapadlo, že by mohl být ve výboru v tom stavu. Pokud jde o Glazarovou, nevím přesně, jak to je, ale údajně napsala list, ještě se Šotolou, že nechce být členem ÚV, a Branald též napsal takový list. I soudruzi z Ostravy, když kritizují ten ÚV - koho kritizují? jen ty, kteří tam stále chodí, ale ty, kteří tam nechodí, nekritizují.

Soudr. H u b e n ý :

Otázka Hájkové vysvětlena nebyla. Závaznost usnesení: vždycky dost důsledný ÚV nebyl. Je případ kolem Iváře, kdy bylo jedno usnesení a členové ÚV, jiní než Hájek, toto usnesení zvrátili z jednoho dne na druhý a hlasovali jinak, než bylo usneseno den před tím.

K Závadovi - ten argument s ~~Litfodan~~ v případě Vodičky to nevalilo. (S. Spitzer: u členů to nevalilo). Otázka Iváře se projednávala před 1. lednem a já říkám usnesení z minulého období.

Soudr. K o z e l :

Proč jsme se společně sešli? Nelze jistě rozhodovat za sjezd, ovšem o tom, co se besedovalo, bude rozhodovat sjezd.

My vycházíme z toho, že k tomu rozhodnutí je třeba především informací o stavu. Proto jsme se snažili s výborem pobočky, aby spisovatelé dostali takovou míru informací, která je možná. Čili s. Spitzer řekl stupeň přípravy z hlediska ÚV Svazu, s. Sekera o jednání na ideologické komisi, aby bylo možno udělat si názor na stav připravenosti, aby informace pomohla kolektivu našich spisovatelů na tom sjezdu zapracovat, aby ÚV mohl něco představit.

Když si kladu otázku, jestli z tohoto hlediska naše besedování splnilo svůj účel, myslím, že ano, i když jsme nemohli dojít ke konečným závěrům a rozhodnutím. My tomu sjezdu přikládáme značný význam, protože už s. Sekera řekl, že je to první z těch, které po sjezdu strany následují a spisovatelé - a to je jistě jedna ze zvláštností naší národní historie - vždy v celém národním životě znamenali něco, co není typické pro jiné země. My sjezdu přikládáme značný význam a chtěli bychom, aby při propracovávání sjezdových závěrů, především kulturní rezoluce - i když nelze čekat od sjezdu, že všechno vyřeší - aby vytvořil podmínky, aby se věci pozitivně řešit mohly. Když se podíváme na ty věci z hlediska možností pozitivního řešení, kladu si otázku, je-li možné, aby naše spisovatelská obec krajská nebyla zastoupena v těch orgánech - odpovzte si na to vy tam v centru. My se nedomníváme, že se u nás vytvořilo v literatuře, co by obrátilo svět, ale myslíme, že u nás se vytvořilo dost, co vytvářelo podmínky, i kdyby zde nebylo subjektivních předpokladů a jisté potence literární a na druhé straně i ideové, politické pevnosti našich tvůrců - a kladu si otázku, je-li možno takový kolektiv z rozhodování vyloučit. Domnívám se proto, že jak naši spisovatelé řešili i jiné politické otázky, že by to byla škoda.

Otázky, které souvisí s postupem po XIII. sjezdu, projednávala pobočka na svých jednáních. Kladli jsme přitom značný důraz, aby naše pobočka se prosadila svými názory a snažila se přispět k tomu, co ve Svazu spisovatelů probíhá. Jsme přesvědčeni, že naši soudruzi jsou v stavu to dělat. Náš KV plně důvěřuje spisovatelům, nejen komunistům, ale i bezpartijním, a chtěl bych vás požádat, aby ty progresivní myšlenky, které mohou pozitivně ovlivňovat celé sjezdové jednání a vytvoří předpoklady pro další postup, abyste na stranické skupině a potom na sjezdu prosazovali, protože se domnívám, že tam mají své místo a že bychom je neměli vystřílet jen zde. My všechno to progresivní usilování vždy našim soudruhům podepřeme.

Soudr. S p i t z e r :

Rokování tohoto aktivu bylo o mnoho na vyšší úrovni, než byly ty dva aktivy pražské. - Myslím, že bychom měli apelovat na s. Kubíčka a Dlubáka, aby to, co zde řekli, rozpracovali a řekli na sjezdu! - Dále bych si přál zápis tohoto jednání. Budu informovat předsednictvo. Chtěl bych dát pracovnímu předsednictvu návrh, aby disk. příspěvky se nemanipulovaly, aby soudruzi vystupovali tak, jak se přihlásí. Možná, že je účelné maniplovat disk. příspěvky, ale správné to není. -

Poděkováním s. Dra Š u l e ř e jednání skončeno.

Janinka Šulc